Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000168800
Datum:	23 januari 2024
Opsteller:	T.L. van Noorloos
Portefeuillehouder:	Wethouder M.E. Companjen
Onderwerp:	Interventies Kansrijk Opgroeien

Het college van B&W besluit:

1. In te stemmen met de uitvoering van de Interventies Kansrijk Opgroeien;
2. De raad voor te stellen om de niet ingezette subsidie 2023 SJNV (CJG) voor een bedrag van € 580.000 in te zetten om uitvoering te geven aan de Interventies Kansrijk Opgroeien;
3. De raad voor te stellen de bekostiging van de Interventies Kansrijk Opgroeien te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding

Aanleiding

Bij het opstellen van de Nota Sociaal Domein en de Uitvoeringsagenda Sociaal Domein Harderwijk zijn diverse kansen geconstateerd die benut kunnen worden. Aan de ene kant zien we de druk op de specialistische jeugdhulp oplopen, maar zien we ook mogelijkheden om kansen te benutten in de sociale basis. We zien wachttijden bij de specialistische jeugdhulp, bij het CJG, tekort aan leerkrachten, druk op de kinderopvang, toenemend aantal zieke thuiszitters, ouders die zoekende zijn naar een passende opvoedmethodiek.

Er hebben na deze constatering diverse gesprekken plaatsgevonden tussen de SJNV, zorgaanbieders, Zorgdat, Move on, het onderwijs, Leerplichtambtenaren, het Doorstroompunt en de gemeente Harderwijk. Tijdens deze gesprekken zijn diverse mogelijkheden besproken om tot een ombuiging te komen die ten goede komt aan kinderen en jongeren en hun opvoeders.

Kader

- Jeugdwet
- Leerplichtwet
- Nota Sociaal Domein

Alternatieven

Er worden al diverse interventies op het gebied van Jeugd ingezet, die ook ter kennisname aan de gemeenteraad zijn aangeboden. (december 2022)

Toegang
Versterken CJG met GGZ expertise
Versterken CJG met ambulante kwantiteit en kwaliteit;
CJG expertise bij huisartspraktijken inzetten;
Strakkere afspraken met betrekking tot toekenning van gespecialiseerde ambulante jeugdhulp
Extra toetsing van laagdrempelige ambulante jeugdhulp
Maximale lengte van beschikking vaststellen, via inkoop 2022
Medicatie trajecten (JGGZ) via CJG
Normalisatie

Begrenzing beschikkingsbudget CJG
Grensvlak Onderwijs/Jeugdwet
Heldere afbakening van verantwoordelijkheden inzet Jeugdhulp op grensvlak van Jeugdwet/Onderwijs/ Ouders;
Pilot Onderwijs Jeugd Arrangement (OJA) bij Verschoorschool
Onderzoek naar haalbaarheid en noodzaak andere OJA's op scholen in Harderwijk.
Lopende casuïstiek
Actieve regie op bijzondere casuïstiek
Actieve regie op 18+ casuïstiek
Extra toets en afspraken bij snel stijgende jeugdhulpaanbieders
Stijging van basis GGZ naar specialistisch en hoog- specialistisch
Meer toetsing op juistheid inzet jeugdhulp vlgs beschikking en contract
Actieve regie op mogelijke WLZ cliënten
Actieve regie op uitstroom uit specialistische ondersteuning
Aanscherpen inkoopvoorwaarden
Gelderse verbeteragenda
Brede investering in het sociaal domein
Slimme investering in bestaanszekerheid
Slimme investering in kansengelijkheid
Slimme investering in gezondheid

We stellen voor deze interventies te versterken en te verbreden.

Beoogd effect

- Genormaliseerde samenleving met name op het gebied van Kansrijk Opgroeien;
- Versterking van de samenwerking rond het kind tussen ouders, onderwijs en jeugdhulp;
- Versterken van veerkracht van opvoeders en kinderen/jongeren;
- Vermindering van uitgaven in de specialistische Jeugdhulp.

Argumenten

1.1 Preventie werkt beter dan Jeugdhulp
Voorkomen is beter dan genezen. Door vroegtijdig op veel fronten genormaliseerde preventie te organiseren zijn de effecten voor kinderen en opvoeders beter. Kinderen en opvoeders verhogen de kwaliteit van leven. Het sluit aan bij de beweging die we in de Nota Sociaal Domein beogen;

1.2 Preventie is goedkoper dan Jeugdhulp
De vrij vallende middelen kunnen gedeeltelijk ingezet worden voor preventieve inspanningen Hiermee worden de middelen verschoven van de toegang naar de sociale basis. Er wordt hierdoor voldaan aan de bedoelde beweging uit de Nota Sociaal Domein

1.3 Direct starten met de inspanningen voorkomt dat we een jaar verspelen in verbetering en versterking van de preventie

De uitvoeringsagenda Kansrijk Opgroeien zal in Q2 2024 worden vastgesteld. Hierdoor kan pas daarna gestart worden met de uitvoering van de extra interventies. Hiermee verspelen we kostbare tijd, in de zin van kwaliteit van leven, normalisatie en beheersing van de uitgaven Jeugdhulp.

1.4 Door de inzet van creatieve interventies verkorten we de wachttijden bij het CJG
Door tekorten aan personeel bij o.a. het CJG kan onvoldoende gehoor gegeven worden aan de gestelde vragen van ouders/jongeren. De lange wachttijden hebben over het algemeen een negatief effect op de kinderen/jongeren en hun opvoeders. Ze zijn gemotiveerd om aan de slag te gaan met de problematiek, maar moeten maanden (of langer) wachten op een gefundeerde aanpak. Dat kan ook shop gedrag bij huisartsen, scholen (psychologen/orthopedagogen) en anderen, tot gevolg hebben, waarbij de Verklarende Analyse niet wordt toegepast en er allerlei lapinterventies(niet evidence based) ingezet worden, waardoor de verdere onmacht vergroot wordt en het persoonlijke welbevinden kan verslechteren. Hierdoor kan de uiteindelijk opgepakte hulpvraag bij het CJG verder vergroten en meer tijd en geld gaat kosten. .
De wachttijden bij het CJG en bij een gedeelte van de gespecialiseerde Jeugdhulp bestaan nog steeds. Door creatieve interventies in te zetten kunnen we de wel beschikbare professionals inzetten waardoor de pijn verzacht wordt, maar zijn we ook een lerend jeugdstelsel, dat creatief om gaat met de werkelijkheid. Nu is het CJG de enige door ons gewenste toegangspoort.
Deze CJG toegang willen we in ieder geval voor een kortere tijd verbreden door de inzet van goed geschoolde medewerkers vanuit het welzijnsveld en vanuit gespecialiseerde zorgaanbieders in tezetten. Het welzijnswerk (Zorgdat/Move on) en een aantal gespecialiseerde jeugdzorgaanbieders hebben de formatie op dit moment wel beschikbaar.
Dat haalt de druk bij het CJG voor een stuk weg, en het bevorderd de samenwerking met welzijn (Zorgdat/Move on/ anderen) en versterkt het nagestreefde partnerschap met gespecialiseerde aanbieders. Deze werkwijze sluit ook perfect aan bij het onderzoek dat nu naar de Toegang loopt in o.a. Harderwijk. Ook daarin wordt onderzocht hoe we een brede toegang kunnen creëren waarbij beleidsvelden beter samenwerken en oplossingen in het voorveld (o.a. welzijn) eerder onderzocht en ingezet worden.
Deze werkwijze kan zelfs een opmaat zijn om de middelen structureel voor een stuk te verschuiven van het CJG naar het voorveld. Dat wordt in 2024 gemonitord aan de hand van de ervaringen (inclusief lengte wachtlijsten en financiële gevolgen), waarna hierover hernieuwde voorstellen aan het college gedaan zullen worden.

1.5 Door deze interventies voeren we een deel van de Hervormingsagenda Jeugd uit
Door in 2024 al te starten met interventies Kansrijk Opgroeien, geven we uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd. Hiermee dragen we bij aan een krachtige Jeugdhulpregio, die ondersteunend en vernieuwend is en daarmee jeugdigen en hun opvoeders slimmer ondersteunen.

1.6 Door vroegtijdig interventies in te zetten kunnen we uitgaven Jeugdhulp beter beheersen
De ophanden zijnde bezuinigingen in verband met het “ravijnjaar” 2026 noodzaken nog extra om de preventie en de sociale basis te versterken, waardoor de uitgaven gespecialiseerde jeugdhulp beheersbaarder worden, en een bijdrage gaan leveren aan de noodzakelijke bezuinigingen
De laatste jaren is heel veel energie gaan zitten in het goed functioneren van de bovenste delen van de Pyramide (bijvoorbeeld):

- Inkoop verbeteren;
- Verklarende Analyse invoeren
- Scherpere afspraken over beschikkingen met het CJG en Meerinzicht
- Gelderse Verbeteragenda rond veiligheid met toekomsttuinen.
- Scherpere afspraken met het onderwijs over grenzen jeugdhulp.

Door de inzet van Harderwijk zijn we Samen is er ook veel inzet gedaan op preventief terrein. Maar niet voldoende. Ook de aansluiting tussen deze twee domeinen kan en moet nog beter.

Het CJG (SJNV) heeft vanaf 2015 de volgende hoofdtaken uit te voeren:

- Preventie, voorlichting geven,
- Signaleren
- Lichte ondersteuning bieden
- Kortdurende intensieve ondersteuning
- Gezinsondersteuning
- Langdurige ondersteuning
- Toegang tot specialistische jeugdhulp
- Coördineren van jeugdhulp

De laatste jaren komt het CJG aan veel van deze taken niet volledig toe.
Daar zijn deze interventies nu op gericht. Als we doen wat we deden houden we wat we hadden. Daarom willen we investeren aan de voorkant, waar het CJG nu echt niet aan toekomt.

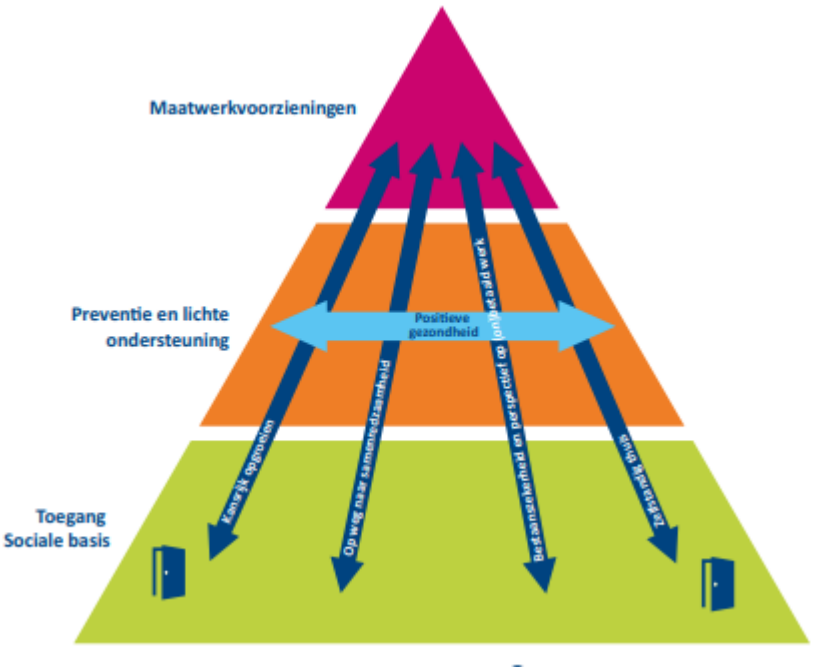

<u>We beogen hiermee **onderin** de Pyramide:</u>

- Buurten en wijken tot veel meer samenredzaamheid te bewegen zodat de vragen in de buurt en wijk opgelost worden. (Zie voorbeeld Rotterdam West dat alle zorg nu zelf invult) Dit is veruit de belangrijkste pijler om gedrag echt te laten veranderen en de instroom sterk te beperken.
- Implementatie Integraal Zorgakkoord;

<u>Op de 2e laag in de Pyramide rond preventie (voorkomen van)</u>

- Toepassen menukaart in het Voortgezet Onderwijs om jongeren zelf aan de slag te alten gaan met hun kwetsbare levensdomeinen;
- Uitvoering centering groepen om jongeren met eenzelfde kwetsbaarheid collectief te trainen;
- Preventieve activiteiten rond kinderen, jongeren en hun opvoeders
- Onderwijs en jeugdhulp beter op elkaar laten aansluiten door Onderwijs Jeugd Arrangementen o.a. mogelijk te maken op het Leonardo Onderwijs, de Rietschans Ermelo (veel Harderwijker leerlingen) en op de Lelie. (kinderen met een lager IQ dan de gemiddelde)

<u>Op de grens van de 1e en 2e laag in de Pyramide:</u>

- Wachttijd bij CJG verminderen
- Inzet om thuiszitters versneld terug te leiden naar school
- Persoonsgerichte Aanpak (PGA) kwetsbare jongeren (vaak al criminele contacten)

- Intensivering inzet kwetsbare jongeren (individuele begeleiding waardoor CJG inzet niet of veel minder nodig is)

Des te hoger de inzet in de Pyramide, des te meer heb je het eigenlijk over symptoom bestrijding. Uiteindelijk zal er echt iets bij de inwoners moeten veranderen om tot wezenlijke transformatie te komen.

2.1 De vrij vallende middelen kunnen gedeeltelijk ingezet worden voor preventieve inspanningen
Hiermee worden de middelen verschoven van de toegang naar de sociale basis. Er wordt hierdoor voldaan aan de bedoelde beweging uit de Nota Sociaal Domein

Omgevingswet
Niet van toepassing

Financiën
Het CJG (SJNV) lukt het onvoldoende om de formatie op het gewenste niveau te brengen. Hierdoor is over 2023 € 850.000 aan ontvangen subsidie niet ingezet en zal teruggevorderd worden. Deze terugvordering wordt verwerkt in de jaarrekening 2023 en is daarmee onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2023. Een positief jaarrekeningresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
Voorgesteld wordt om van de totale terugvordering € 580.000 eenmalig in 2024 in te zetten voor de genoemde interventies. Dit kan worden gedekt uit de algemene reserve, omdat de terugvordering, als onderdeel van het jaarrekeningresultaat, is toegevoegd aan de algemene reserve.

Duurzaamheid
Niet van toepassing

Communicatie
Met alle betrokken partners zal op inhoud gecommuniceerd worden over de uitvoering

Uitvoering
De uitvoering zal gestart worden in 2024 en op onderdelen doorlopen in 2025.

Evaluatie
De ingezette interventies zullen gemonitord worden en geëvalueerd, net zoals dit bij de eerdere interventies Jeugd heeft plaatsgevonden. De 1e evaluatie en terugkoppeling van de monitoring zal in Q2 2025 plaatsvinden.

Bijlagen

1. *Interventies Kansrijk Opgroeien Gemeente Harderwijk 2024*
2. *Monitoring Jeugdinterventies 2023*
3. *Artikel: “In Rotterdam-West regelt de buurt de zorg zelf”*